

VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUS TYÖAIKAPANKISTA

osa A

1 § Soveltamisala

1 mom. Sopimuksen soveltaminen

Sen estämättä, mitä Kirkon virka- ja työehtosopimuksessa on sanottu eri aikamääräisten etuuksien suorittamisesta, työnantaja voi ottaa käyttöön työaikapankin. Työaikapankin tarkoituksena on yhteistyössä edistää seurakuntatyön tuloksellisuutta ja työntekijöiden yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista. Työaikapankki on vapaaehtoisuuteen perustuva järjestelmä, jossa työaikaa, ansaittuja vapaita tai vapaa-ajaksi muutettuja rahamääräisiä etuja voidaan säästää tai lainata sekä yhdistää toisiinsa pitemmällä aikavälillä ottaen huomioon työnantajan toiminnalliset tarpeet.

2 mom. Työnantajan ja työntekijän määritelmä

Tämän sopimuksen tarkoittamia työnantajia ovat seurakunnat, seurakuntayhtymät, tuomiokapitulit ja kirkkohallitus. Mitä tässä sopimuksessa on sanottu seurakunnasta, koskee vastaavasti myös edellä mainittuja muita työnantajia. Viranhaltijasta ja työsopimussuhteisesta työntekijästä käytetään tässä sopimuksessa nimitystä työntekijä, jollei toisin ole määrätty.

Soveltamisohje:

Eräät tämän sopimuksen määräykset poikkeavat virka- ja työsuhteisten osalta. Tällöin on käytetty ilmausta viranhaltija tai työsopimussuhteinen työntekijä erottamaan palvelussuhdelajeja toisistaan. Ks. esim. 5 § kohta 3 ja 4.

2 § Työaikapankkia koskeva päätös

Työaikapankin käytöstä päättää työnantaja. Ennen työaikapankin käyttöönottoa tai järjestelmää muutettaessa on käytävä evankelis-luterilaisen kirkon pääsopimuksen 13 §:n mukaiset täytäntöönpanoneuvottelut, jonka jälkeen työnantaja voi tehdä päätöksen työaikapankin käytöstä ottaen huomioon sen, mitä tässä sopimuksessa on työaikapankin käytöstä sanottu.

Soveltamisohje:

Pääsopijajärjestöt ovat yhdessä laatineet päätösmallin työaikapankkia koskevaksi päätökseksi. Päätösmallia täydentävät ohjeet siitä, miten päätösmallissa olevat avoimet kohdat tulee täyttää. Työnantajan tulee käyttää tätä päätösmallia ja sen täyttöohjetta työaikapankista päätettäessä.

3 § Sopimuksen piiriin kuuluva henkilöstö

Työaikapankkia koskevassa päätöksessä on määriteltävä työaikapankin piiriin kuuluva henkilöstö. Järjestelmä voi koskea koko henkilöstöä tai

vain osaa henkilöstöstä. Eri henkilöstöryhmiä ei kuitenkaan saa perusteettomasti asettaa eri asemaan. Mahdollisten rajausten eri henkilöstöryhmien osalta tulee perustua toiminnallisiin syihin, työn luonteeseen tai muihin vastaaviin seikkoihin.

4 § Järjestelmään liittyminen ja siitä irtautuminen

1 mom. Työaikapankkiin liittyminen

Työaikapankkiin liittyminen perustuu kunkin työntekijän osalta vapaaehtoisuuteen. Paikallisesti tulee päättää ne menettelytavat, joiden mukaan työntekijä voi liittyä työaikapankkijärjestelmään tai irtaantua siitä. Liittymisen ja irtaantumisen tulee aina tapahtua kirjallisesti.

Soveltamisohje:

Jotta työaikakirjanpito, palkkakirjanpito, ennakonpidätykset jne. saadaan hoidettua asianmukaisesti, tulee aina olla täsmällisesti tiedossa, ketkä työntekijät ovat järjestelmän piirissä.

2 mom. Irtautuminen työaikapankista

Työntekijän irtaantuessa työaikapankkijärjestelmästä irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Työaikapankkiin kertyneet erät on pyrittävä antamaan vapaana irtisanomisajan kuluessa. Mikäli kertyneitä eriä ei poikkeuksellisesti voida antaa vapaana, korvataan ne työntekijälle työaikapankin irtisanomisajan päättymistä seuraavan säännöllisen palkanmaksun yhteydessä.

Soveltamisohje:

Työntekijän on ilmoitettava työaikapankkijärjestelmästä irtaantumisesta kuutta kuukautta aikaisemmin, jolloin kertyneet vapaat ehditään antaa vapaa-aikana. Työaikapankkiin kertyneen vapaan rahana suorittaminen on poikkeuksellista. Verotuksellisista syistä työaikapankkia koskevassa päätöksessä on oltava kirjaus, jonka mukaan ”työaikapankkiin kertynyt vapaa voidaan suorittaa rahana vain poikkeuksellisissa tilanteissa, kuten palvelussuhteen päättyessä tai kun pankki puretaan yksittäisen työntekijän osalta tai kokonaan, tai muusta erityisestä syystä, esim. jos palkkausperuste olennaisesti muuttuu”.

3 mom. Työaikapankin lakkauttaminen

Työnantajan lakkauttaessa työaikapankin sovelletaan 2 momentin periaatteita irtisanomisajasta ja työaikapankkiin kertyneiden erien vapaana antamisesta tai rahana korvaamisesta.

5 § Työaikapankin osatekijät

Työaikapankkia koskevassa päätöksessä on määriteltävä, mitä etuisuuksia työaikapankkiin voi säästää. Jos paikallisessa päätöksessä ei muuta todeta, työaikapankkiin voi säästää seuraavia etuisuuksia:

1) työaikakorvaukset

- lisä- ja ylityökorvaukset (KirVESTES 185-188 § ja 193-196 §)

Soveltamisohje:

Säästää voidaan sekä tehdyn lisä-/ylityön korottamaton tuntipalkka että ylityökorotus.

- sunnuntai- ja aattotyön korvaus (KirVESTES 156 §)
- ilta- ja yötyökorvaus (KirVESTES 157 §)
- pitkän työpäivän korvaus (KirVESTES 158 §)
- menetetyn viikkolevon korvaus (KirVESTES 154 §)

2) varallaolokorvaus (KirVESTES 160 §)

Soveltamisohje kohdat 1 ja 2:

KirVESTES 140 §:ssä tarkoitetut työajattomat hengellisen työn viranhaltijat/työntekijät eivät ole em. työaikakorvausten piirissä, joten myöskään työaikapankkia ei sovelleta heihin tältä osin.

KirVESTES 37 ja 172 §:n mukainen arkipyhäkorvaus tuntipalkkaiselle työntekijälle ei ole sellainen työaikakorvaus, jota voisi säästää työaikapankkiin.

3) leirityöhön liittyvät erityiset korvaukset

- leirityön vuoksi menetetyt vapaapäivät (KirVESTES 142 §)
- leirityöaikahyvityspäivät (KirVESTES 143 §) tai vastaavat työajallisel-
le hengellisen työn työntekijälle/viranhaltijalle annettavat korvauk-
set (KirVESTES 164 §).

Soveltamisohje:

Sopijaosapuolet suosittavat, että ainakin osa tämän kohdan korvauksista annetaan mahdollisimman pian leirin jälkeen leirityöstä palautumiseen.

4) työajattoman hengellisen työn viranhaltijan/työntekijän ennalta tiedettävästä syystä siirretyt vapaapäivät (KirVESTES 142 § 2 mom.)

Soveltamisohje:

KirVESTES 142 §:n 3 momentissa tarkoitettuja vapaapäiviä, joiden pitäminen on estynyt yllättäen välttämättömän ja kiireellisen virkatehtävän vuoksi, ei voi siirtää työaikapankkiin.

5) vuosiloma 15 lomapäivää ylittävältä osin, kuitenkin enintään 15 lomapäivää.

Soveltamisohje:

Tällä sopimuksella ei muuteta KirVESTES 97 §:n mukaan jo tehtyjä tai tehtäviä vuosiloman säästösopimuksia. Samasta erääntyneestä vuosilomasta ei voida tehdä sekä KirVESTES 97 §:n mukaista säästösopimusta että siirtää vuosilomaa työaikapankkiin tämän sopimuksen mukaisesti.

Lomarahaa tai lomarahavapaata (KirVESTES 106-108 §) ei voi säästää työaikapankkiin.

Niiden työntekijöiden osalta, joihin sovelletaan työaikalakia, työaikapankkiin säästettävät vuosilomapäivät muunnetaan siirrettäessä tunneiksi ja minuuteiksi. Muuntaminen tapahtuu siten, että yksi vuosilomapäivä on yhtä kuin työntekijän keskimääräinen säännöllinen työaika päivää kohden. Yleistyöai-

kaa noudatettaessa se on 7 tuntia 39 minuuttia ja toimistotyöaikaa noudatettaessa 7 tuntia 15 minuuttia.

Osatyöaikaa noudatettaessa yksi vuosilomapäivä on noudatettavasta työaika-järjestelmästä riippuen se osa 7 tunnista 39 minuutista tai 7 tunnista 15 minuutista, jonka työntekijän osa-aikatyö on täydestä työajasta.

6 § Etuuksien säästäminen työaikapankkiin

1 mom. Säästämisen ehdot

Työaikapankkia koskevassa päätöksessä on määriteltävä ne ehdot, joiden mukaan etuuksien säästäminen työaikapankkiin tapahtuu.

Soveltamisohje:

Ks. etuuksien siirtämisen ehdoista tarkemmin Täyttöohje työaikapankkia koskevan päätöksen täydentämiseen.

2 mom. Säästettävien etuuksien enimmäismäärä

Etuuksia voidaan säästää enintään 20 työpäivää tai 150 työtuntia vastaava määrä.

Soveltamisohje:

Työaikapankkia koskevassa päätöksessä voidaan päättää myös 20 työpäivää pienemmästä enimmäismäärästä. Työpäivinä säästäminen koskee niitä viranhaltijoita/työntekijöitä, joihin työaikalain perusteella ei sovelleta työaikaa (lähinnä työajattomat hengellisen työn viranhaltijat/työntekijät).

7 § Työaikapankkikirjanpito

1 mom. Säästettävien etuuksien merkitseminen kirjanpitoon

Säästettävän etuuden määrä merkitään työaikapankkikirjanpitoon työtunteina ja työajattomille hengellisen työn viranhaltijoille/työntekijöille työpäivinä.

2 mom. Etuuksien todentamiselvöite

Etuuksien säästö työaikapankkiin ja niiden käyttäminen työaikapankkivaapaata pidettäessä on toteutettava palkka- ja työaikakirjanpidossa siten, että säästettyjen etuuksien määrä on jatkuvasti täsmällisesti todennettavissa. Työaikapankki on pidettävä erillään liukuvasta työajasta (KirVESTES 170 §) ja säästövapaasta (KirVESTES 97 §).

3 mom. Etuuksien kertyminen

Etuudet kertyvät työaikapankkiin kumulatiivisesti, eikä niiden alkuperää seurata työaikapankkiin siirron jälkeen. Etuuksien antaminen vapaana tai korvaaminen rahana tapahtuu siirron jälkeen työaikapankin sääntöjen mukaisesti.

4 mom. Laskelma etuuksista

Työntekijällä on oikeus pyydettäessä saada laskelma työaikapankin saldosta ja siinä tapahtuneista muutoksista.

Soveltamisohje:

Pääsopijaosapuolet ovat antaneet yhteiset ohjeet työaikapankin palkkahallinnosta.

8 § Työaikapankkivapaan pitäminen

1 mom. Vapaiden pitämisen järjestäminen

Työaikapankkia koskevassa päätöksessä on määriteltävä, miten vapaiden pitäminen järjestetään. Vapaiden pitämisaikakohtaa sovittaessa on otettava huomioon sekä työnantajan toiminnalliset tarpeet että työntekijän yksilölliset tarpeet.

2 mom. Palkka työaikapankkivapaan ajalta

Työaikapankkivapaan ajalta maksetaan vapaan pitämisen ajankohdan mukainen varsinainen palkka.

3 mom. Etuuksien kertyminen työaikapankkivapaan ajalta

Työaikapankkivapaan pitäminen ei vähennä oikeutta vuosilomaan eikä vähennä kokemuslisiä oikeuttavaa aikaa. Jos työntekijälle myönnetään sairauslomaa työaikapankkivapaan alettua, työaikapankkivapaa siirtyy myöhemmin pidettäväksi.

4 mom. Palvelussuhde-etuuksien käyttö työaikapankkivapaan aikana

Työntekijän käytössä olevat palvelussuhteeseen liittyvät etuudet, kuten oikeus työterveyshuollon käyttämiseen tai matkapuhelimen käyttö, ovat käytössä myös työaikapankkivapaan aikana.

9 § Työaikapankista lainaaminen

Työntekijä voi lainata työaikapankista vapaa-aikaa enintään 5 työpäivää tai 38 tuntia 15 minuuttia. Työaikapankkia koskevassa päätöksessä on määriteltävä, miten lainauksesta sovitaan.

Soveltamisohje:

Palvelussuhteen päättyessä työaikapankista lainatut työpäivät/-tunnit tehdään ensisijaisesti sisään. Toissijaisesti ne voidaan kuitata työntekijän saamisista (esim. lomakorvauksesta tai -rahasta).

10 § Työaikapankkia koskevan paikallisen päätöksen voimassaolo

Työaikapankin käyttöönottoa koskevassa paikallisessa päätöksessä on määriteltävä se ajanjakso, jonka työaikapankkijärjestelmä on voimassa. Järjestelmä voi olla voimassa toistaiseksi tai määräajan. Päätöksessä on

myös määriteltävä ne perusteet ja menettelytavat, miten työaikapankkia koskevaa päätöstä muutetaan tai miten työaikapankki lakkautetaan joko kokonaan tai yksittäisen työntekijän osalta.

Helsingissä 4.6.2020

KIRKON TYÖMARKKINALAITOS

JULKISALOJEN KOULUTETTUJEN NEUVOTTELUJÄRJESTÖ JUKO RY.

KIRKON ALAN UNIONI R.Y.

KIRKON ALAT RY